

АНАЛІЗ ВСТУПНОЇ КАМПАНІЇ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

На відміну від вступних кампаній попередніх років, вступна кампанія до закладів вищої освіти України (далі – ЗВО) 2022 року відбувалася в умовах повномасштабної війни в Україні, коли мільйони українців змушені були покинути свої домівки.

За даними Управління Верховного комісара ООН станом на вересень 2022 зафіксовано тільки в Європі 7 мільйонів українців. З них 4 мільйони звернулись за тимчасовим притулком [1]. Практично 50-70 % з числа вимушених переселенців та біженців припадає на дітей (в тому числі, старшокласників) та молодь (студентство) [2, с. 100]. Зазначені міграційні комісії не могли вплинути на результативність вступної кампанії до ЗВО України у 2022 році.

За даними Державної служби статистики України у 2022 році кількість учнів, які отримали свідоцтво про здобуття повної загальної середньої освіти у 2022 році порівняно з 2021 роком зросла на 58,73 % і складала 363393 особи [3]. Проте таке зростання через воєнний стан не спричинило відповідного зростання кількості поданих заяв до ЗВО у 2022 році (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка кількості поданих заяв до ЗВО для здобуття освітнього ступеня «бакалавр» на базі повної загальної середньої освіти [4]

Показники	2021 рік	2022 рік	%
Кількість поданих заяв	1062116	608479	57,29
Кількість осіб, які подали заяви	172589	179690	1,041

Кількість поданих заяв у 2022 році порівняно з 2021 роком скоротилась на 42,71 %. Позитивною тенденцією є зростання кількості осіб, які поділи заяви на вступ до ЗВО на 4,1 %. Проте, якщо у 2021 році мали бажання продовжити здобуття вищої освіти 75,39 % випускників загальноосвітніх закладів, то у 2022 році цей відсоток склав лише 49,45 %.

В цілому у 2022 році кількість поданих заяв на вступ до ЗВО України за всіма рівнями вищої освіти скоротилась на 26,25 % (1285514 проти 1754992 заяв), 94,73 % всіх заяв, що подані у 2022 році до ЗВО України – це електронні заяви, у 2021 році електронні заяви склали 82,77 %.

Відповідні загальнодержавні зміни кількості поданих заяв вплинули і на показники вступної кампанії і на мезорівні – рівні регіонів України (табл. 2).

Таблиця 2

Динаміка кількості поданих до ЗВО для здобуття освітнього ступеня «бакалавр» на базі повної загальної середньої освіти за регіонами [4]

Регіон	2021 рік	2022 рік	%
Київ	380 923	188 912	49,59
Львівська область	124 443	80 278	64,51
Харківська область	135 719	45 547	33,56
Дніпропетровська область	63 537	42 027	66,15
Одеська область	61 102	33 185	54,31
Івано-Франківська область	27 006	18 954	70,18
Вінницька область	28 081	18 608	66,27
Тернопільська область	20 092	16 479	82,02
Волинська область	17 474	15 471	88,54
Полтавська область	14 381	13 498	93,86
Запорізька область	24 582	12 147	49,41
Рівненська область	15 298	11 866	77,57
Чернівецька область	15 570	11 667	74,93
Житомирська область	18 345	11 599	63,23
Хмельницька область	14 913	11 542	77,40
Закарпатська область	13 363	11 449	85,68
Черкаська область	14 174	11 218	79,14
Сумська область	11 117	8 109	72,94
Чернігівська область	9 970	6 915	69,36
Кіровоградська область	5 081	5 377	105,83
Київська область	7 567	5 258	69,49
Миколаївська область	10 700	4 571	42,72
Донецька область	9 882	–	–
Херсонська область	8 595	–	–
Луганська область	4 580	–	–

Як видно у 2022 році майже за всіма регіонами України спостерігається зменшення кількості поданих заяв на вступ. За трьома регіонами України у зв'язку з тимчасовою частковою окупацією ворогом була відсутня вступна кампанія – Донецька, Херсонська та Луганська області. Найбільше скорочення кількості поданих заяв спостерігаємо у прифронтових регіонах – Харківська область (-66,44 %), Миколаївська область (-57,28 %), Запорізька область (-50,59%). Незважаючи на значне скорочення кількості поданих заяв Харківська область разом з м. Київ, Львівською, Дніпропетровською та Одеською областями залишаються лідерами за кількістю поданих заяв до ЗВО України.

По місту Києву кількість поданих заяв на вступ скоротилась більше ніж на 50 %, що призвело до відповідного скорочення кількості поданих заяв до провідних ЗВО (табл. 3).

Таблиця 3

Динаміка кількості поданих заяв до ЗВО м.Києва [5]

ЗВО	2021 рік	2022 рік	%
Київський національний університет імені Тараса Шевченка	67425	37196	55,17
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»	54082	36769	67,99
Державний торговельно-економічний університет	37980	19942	52,51
Національний університет біоресурсів і природокористування України	23399	18048	77,13
Національний авіаційний університет	45324	17713	39,08
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана	31517	17659	56,03
Національний транспортний університет	12240	8421	68,80
Київський національний університет будівництва і архітектури	10974	7853	71,56
Київський національний університет технологій та дизайну	9405	7679	81,65
Державний університет телекомунікацій	8968	6606	73,66
Національний університет харчових технологій	11093	5811	52,38

За ЗВО міста Києва також спостерігається тенденція до скорочення кількості поданих заяв. Найбільше скорочення заяв спостерігається до Національного авіаційного університету (-60,92 %).

Лідерами по кількості поданих заяв залишаються Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» та Державний торговельно-економічний університет.

Кількість поданих заяв від вступників Київського національного університету технологій та дизайну (далі – КНУТД) порівняно з іншими ЗВО зазнало найменшого скорочення (-18,65 %). Це викликано в першу чергу запровадженням освітньої діяльності за новими спеціальностями та освітніми програмами, які є привабливими для вступників і сформовані на підставі аналізу та запитів потенційних отримувачів освітніх послуг. Незважаючи на скорочення кількості поданих заяв на вступ до університету за результатами вступної кампанії кількість зарахованих осіб збільшилась порівняно з 2021 роком.

Так, найбільшою популярністю серед вступників до КНУТД користувались такі спеціальності як 022 «Дизайн», 122 «Комп'ютерні науки», 121 «Інженерія програмного забезпечення», 075 «Маркетинг» та 073 «Менеджмент».

Проте, загальна тенденція вступної кампанії 2022 року залишається невтішною. Низка європейських країн наразі пропонують українським студентам вигідні умови навчання.

Колосальна підтримка європейських країн була висловлена вже у перші тижні воєнного вторгнення. Так, уряд Польщі прийняв закон «Про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на її території» у якому зафіксував вартість навчання для українських студентів у польських ЗВО на рівні суми, яку сплачували такі студенти у ЗВО України. Польське національне агентство з питань академічних обмінів (NAWA) запустило програму «Солідарні з Україною» відповідно до якої українські студенти та аспіранти мають право пільгового навчання в університетах Польщі, проведення наукових досліджень. Словацька академія наук запропонувала сприятливі умови навчання та роботи для українських докторантів та науковців [2, с.100]. При цьому вимушеним переселенцям з України надається доступ до системи освіти та ринку праці, соціальна та фінансова підтримка. Все це може призвести до незворотної інтелектуальної міграції.

Масмо надію, що студенти під час навчання у європейських закладах вищої освіти набудуть досвід та професійні компетентності, високий ступінь соціальної мобільності, які сприятимуть післявоєнній відбудові нашої України. Оскільки її післявоєнне відновлення буде одним із наймасштабніших проєктів із часів усім відомого плану Маршалла. Його реалізація стане справою всього цивілізованого світу, адже ми сьогодні боремося не лише за себе, а й за глобальну безпеку [6].

Список літератури

1. Міграція населення за пів року війни: підбиваємо підсумки. Рекламна агенція Mixdigital. URL: <https://mixdigital.com.ua/blog/migracziya-naselennya-za-piv-roku-vijni-pidbivayemo-pidsumki/> (дата звернення: 27.09.2022).
2. Бондарчук Т. Л., Курбет О. П. Загрози соціогуманітарному розвитку в умовах повномасштабної війни в Україні. Публічне управління та адміністрування в умовах війни і в пост воєнний період в Україні : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. Т. 2. К. : ДЗВО «УМО» НАПН України, 15-28 квітня 2022 р. С. 99-102.
3. Загальна середня освіта в Україні у 2021 році. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Кількість поданих заяв і середній конкурсний бал. Єдина державна електронна база з питань освіти. URL: <https://vstup.edbo.gov.ua/statistics/>
5. Кількість заяв вступників за регіонами. ОСВІТА.UA. URL: <https://vstup.osvita.ua/>
6. Економічне відновлення України після війни: у Раді презентували план. Слово і діло. URL: <https://www.slovoidilo.ua/>